

bijlage

Moties, toezeggingen en aanvullende verzoeken

Bijlage nummer	2
Horend bij	Tweede Halfjaarbericht politie 2024
Datum	13 december 2024

Inleiding

In deze bijlage wordt ingegaan op een aantal moties, toezeggingen en aanvullende zaken. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

1. Zichtbaarheid van de politie

- Toezegging 25 september 2024 om in het tweede halfjaarbericht Politie terug te komen op het meten van de zichtbaarheid¹

2. Wijkagenten

- Toezegging 25 september 2024 om in het tweede halfjaarbericht terug te komen op de stand van zaken met betrekking tot wijkagenten²

3. Financiën

- Toezegging 25 september 2024 om binnen de huidige begroting de slagkracht en zichtbaarheid van de politie te behouden en tegelijkertijd de begroting in balans te brengen³
- Toezegging 20 juni 2024 om aan te geven wat er gedaan is om het inzicht in de besteding van het politiebudget te vergroten en wat er meer mogelijk is Budgetrecht politie⁴

4. Discriminatie, racisme en integriteit

- Motie lid Van der Werf 9 mei 2023 over het door een bestaand instituut monitoren van de implementatie van de aanbevelingen uit het Plan van aanpak uitsluiting, discriminatie en racisme⁵
- Toezegging in het Tweede halfjaarbericht politie van 15 december 2022 om de Kamer periodiek te informeren over de realisatie van Politie voor Iedereen⁶
- Informeren inzake aanpak discriminatie
- Informeren inzake professioneel controleren
- Toezegging dertigledendebat 9 september 2021 om de Kamer jaarlijks te updaten over de bekendheid van het Handelingskader⁷

¹ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202409 nr. 089

² Kamerstukken II, 2024/25, TZ202409 nr. 089

³ Kamerstukken II, 2024/25, 29628 nr. 1226, pagina 38 van het verslag

⁴ Kamerstukken II, 2023/24, 36560 nr. VI-23, pagina 18 van het verslag

⁵ Kamerstukken II, 2022/23, 29628 nr. 1167

⁶ Kamerstukken II, 2022/23, 29628 nr. 1139

⁷ Kamerstukken II, 2023/24, 29629 nr. 1193

- Motie Gündogan en Omtzigt 21 september 2023 WODC-onderzoek mogelijkheden waarborgen in het strafrecht bij integriteitszaken⁸

5. Boa's

- Gewijzigde motie leden Ellian en Verkuijlen over bevorderen dat gemeenten middelen en capaciteit vrijmaken om jeugdboa's in te zetten⁹
- Toezegging om de Kamer te informeren over de stand van zaken en het tijdspad met betrekking tot het rijbewijzenregister¹⁰

6. Geweldsmiddelen

- Informeren inzake aanschaf waterwerpers
- Informeren inzake monitor gezondheidseffecten van stroomstootwapens

7. Wet politiegegevens

- Informeren inzake bewaartermijnen politiegegevens
- Toezegging commissiedebat datalek bij de Politie 27 november over de privacy en beveiligingsmaatregelen met betrekking tot verwijderde gegevens¹¹

8. Vernieuwing tapsysteem

- Informeren inzake vernieuwing tapsysteem

9. Insluitingsbevoegdheid

- Toezegging naar aanleiding van een vraag van het lid Hoekstra om de bevoegdheid tot insluitingsfouillering te monitoren en te evalueren¹²

10. Sporenonderzoek

- Informeren inzake sporenonderzoek¹³

11. Reactie rapport 'Ongekend'

- Toezegging mondelinge vragenuur 18 juni 2024 om op een aantal punten van het rapport 'Ongekend' terug te komen in het tweede halfjaarbericht¹⁴

12. Mobiel banditisme

- Informeren inzake het IAT-onderzoek mobiel banditisme

13. Het openbaar maken van politiegegevens

- Informeren inzake het openbaar maken van politiegegevens

14. Veteranen Search Team (VST)

- Informeren inzake de financiering van het Veteranen Search Team

15. Monitoring waarborgen heimelijk werk

- Informeren inzake monitoring waarborgen heimelijk werk

16. Politiefunctie

- Informeren inzake politiefunctie

17. Internationaal

- Informeren inzake internationale samenwerking politie

⁸ Kamerstukken II, 2023/24, 36410 nr. 72

⁹ Kamerstukken II, 2023/24, 36261 nr. 7 (gewijzigd)

¹⁰ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202409 nr. 089

¹¹ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202411 nr. 122

¹² Kamerstukken I, 2013/14, T01925

¹³ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202410 nr. 039

¹⁴ Kamerstukken II, 2023/24, 2024Z10752

Zichtbaarheid van de politie

Metten van zichtbaarheid

Tijdens het commissiedebat politie op 25 september jl. heb ik toegezegd om in het tweede halfjaarbericht politie 2024 terug te komen op het meten van de zichtbaarheid, de benaderbaarheid en de andere kerngetallen¹⁵.

Een belangrijk uitgangspunt voor de Nederlandse politie is dat zij maatschappelijk verbonden is en zichtbaar en benaderbaar voor de bewoners in de wijk. Dit kabinet zet daar extra op in. In mijn brief van 14 november jl.¹⁶ heeft uw Kamer kunnen lezen welke aanvullende middelen het kabinet hiervoor vrijmaakt.

Als gevolg van de investeringen van dit kabinet start de politie de komende tijd met pilots waarin verschillende nabijheidsconcepten, waaronder bijvoorbeeld de innovatieve politieloketten, in de praktijk worden beproefd en naderhand geëvalueerd. Ondersteunend hieraan zullen de investeringen zich ook richten op het toekomstbestendig maken van de website politie.nl en het ontwikkelen van andere nieuwe (online) functionaliteiten. Ik verwacht dat hieruit aanvullende inzichten zullen worden verworven over hoe politie er via de diverse kanalen in slaagt om in verbinding te staan met verschillende doelgroepen.

Zoals toegelicht in mijn brief van 11 oktober jl.¹⁷, hecht ik aan maatwerk bij de wijze waarop de politie nabijheid, dienstverlening en contact met de burger inricht. Het gaat om de juiste combinatie van politiebureaus, politieposten, innovatieve loketten, digitale kanalen en andere manieren om in contact te komen met politie.

Voor de beantwoording van complexe vraag of de zichtbaarheid en benaderbaarheid van politie zich in de goede richting ontwikkelen kan gekeken worden naar verschillende indicatoren. Een daarvan is de formatie en bezetting in de gebiedsgebonden politie, waaronder van de wijkagenten. Deze houden de korpschef en ik doorlopend in beeld en uw Kamer ontvangt deze cijfers twee keer per jaar in de bijlage kerncijfers bij het halfjaarbericht politie. In het halfjaarbericht zelf worden deze cijfers doorgaans toegelicht, met speciale aandacht voor de wijkagenten en de realisatie van de wettelijke norm van ten minste een wijkagent op 5.000 inwoners. Ook in dit halfjaarbericht is dat het geval (zie bijlage 1 Kerncijfers politie). Een andere indicator is het landelijke gemiddelde van de reactietijd van politie bij spoedmeldingen (112). Ook die is opgenomen in de bijlage kerncijfers bij de halfjaarberichten politie.

Van groot belang is ook het vertrouwen van burgers in de politie. De tweejaarlijkse Veiligheidsmonitor van het CBS bevat informatie hierover. In opdracht van de politie maakt Motivaction jaarlijks de reputatie- en vertrouwensmonitor politie. Ook de uitkomsten daarvan zijn onderdeel van de bijlage kerncijfers in bij de halfjaarberichten politie. Verder wordt er binnen de politieorganisatie gewerkt aan steeds meer zicht op de tevredenheid van burgers

¹⁵ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202409 nr. 089

¹⁶ Kamerstukken II, 2024/25, 36600 nr. VI-32

¹⁷ Kamerstukken II, 2024/25, 29628 nr. 1224

na contact met de politie, zodat ook op teamniveau doorlopend aan verbetering van de dienstverlening kan worden gewerkt. Op lokaal niveau wordt het gesprek over de nabijheid en zichtbaarheid van politie gevoerd in de driehoek.

Het gesprek over zichtbaarheid en nabijheid wordt vanzelfsprekend niet alleen met de korpschef en met uw Kamer gevoerd, maar juist ook met de vertegenwoordigers van de gezagen in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP). Hiermee beschouw ik de toezegging als afgedaan.

Wijkagenten

Tijdens het CD Politie op 25 september heb ik aan uw Kamer toegezegd om in het halfjaarbericht politie in te gaan op de stand van zaken met betrekking tot wijkagenten¹⁸. Middels onderstaande tekst beschouw ik deze toezegging als afgedaan.

In de bijlage 'kerncijfers' bij deze brief vindt u recente cijfers over formatie en bezetting van onder andere wijkagenten. Ik ga daar hier wat nader op in. De bezetting van wijkagent was eind augustus 3525 fte. Dat is 44 fte meer dan eind 2023. Aan de norm van 1 wijkagent op 5.000 inwoners is met deze bezetting voor 98% voldaan. In alle eenheden ligt dit percentage boven de 90%. Uit de planvorming voor de invulling van 700 extra agenten in de wijk (middelen Hermans) blijkt dat de eenheden overwegend kiezen voor functies in de gebiedsgebonden politie, waaronder ongeveer 150 fte wijkagenten. Ook gaan zij het aantal fte voor de opsporing van criminaliteit in de basisteams substantieel uitbreiden. Het bezetten van die nieuwe formatieplaatsen is onderdeel van een meerjarige grote vervangings- en uitbreidingsopgave voor de politieorganisatie. Het zal tijd kosten om de nieuwe formatieplaatsen landelijk per saldo ook daadwerkelijk bezet te krijgen. Op basisteamniveau kan dit wellicht soms sneller gaan. Het moment waarop alle wijkagenten zich weer hoofdzakelijk (streefnorm 80%) kunnen richten op de werkzaamheden voor hun wijk hangt af van het moment waarop bovenbedoelde grotere opgave is gerealiseerd. Het absolute en relatieve aantal vacatures is voor wijkagenten veel lager (nl. 87 vacatures en 2,4%) dan in de breedte voor functies in de gebiedsgebonden politie (nl. ruim 1.000 vacatures of 4,8%). Als er veel vacatures voor 'gewone' agenten zijn, zullen wijkagenten eerder of vaker worden ingezet om de 24/7 roosters rond te krijgen.

Dat de bezetting van het aantal wijkagenten de afgelopen maanden weer wat is gegroeid, beschouw ik als een voorzichtig goed teken. Het is mooi dat er weer nieuwe mensen zijn die deze mooie en verantwoordelijke functie willen vervullen. Tegelijkertijd is helder dat het een zware functie is, zeker zo lang de onderbezetting op andere functies in basisteams voortduurt. Dit kan een reden zijn om de overstap naar wijkagent intern nu niet te maken. In het kader van de arbeidsmarktstrategie wordt de aantrekkelijkheid van doorstroom binnen de politieorganisatie onderzocht. Doorstroom naar de rol van wijkagent is daarbij een aandachtspunt. Politiechefs en hun teamchefs zijn verantwoordelijk voor de werving en selectie en voor de personeelszorg in hun eenheid. Ik ben ervan overtuigd dat zij hierin doen wat ze kunnen, zowel voor de wijkagenten en de

¹⁸ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202409 nr. 089

andere agenten in hun teams. Ik heb er vertrouwen in dat zij samen met de gezagen zo goed mogelijke keuzes maken voor de inzet van alle agenten in hun teams.

Financiën

Begroting in balans brengen

Tijdens het commissiedebat Politie op 25 september jl. heb ik uw Kamer toegezegd om binnen de huidige begroting de slagkracht en zichtbaarheid van de politie te behouden en tegelijkertijd de begroting in balans te brengen¹⁹.

De politiebegroting 2025 is sluitend. De meerjarenraming 2026-2029 laat een exploitatietekort zien. In voorbereiding op de begroting 2026 zijn hiervoor nadere keuzes nodig. De politie heeft hiertoe een Taskforce Ombuigingen ingesteld om tot voorstellen te komen. Politie zal maatregelen in overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid en de gezagen vormgeven. Randvoorwaarde hierbij is dat de slagkracht en zichtbaarheid van politie behouden blijft. Hiermee beschouw ik de toezegging als afgedaan.

Budgetrecht

In het wetgevingsoverleg van 20 juni 2024 over het jaarverslag van het ministerie van Justitie en Veiligheid is gesproken over het budgetrecht op begrotingsartikel 31 Politie. Toegezegd is om aan te geven wat er gedaan is om het inzicht in de besteding van het politiebudget te vergroten en wat er meer mogelijk is²⁰. In de begroting van Justitie en Veiligheid is meer informatie opgenomen door twee tabellen over de meerjarige besteding van het politiebudget op te nemen. Dit betreft een tabel met een uitsplitsing naar kostencategorieën waaronder personeel, huisvesting, vervoer en informatievoorziening. Aanvullend is een tabel met meerjarig inzicht in de operationele sterkte en de toedeling daarvan aan de verschillende onderdelen van het politiekorps opgenomen en een meerjarig inzicht in de ontwikkeling van de niet operationele sterkte. In de kerncijfers bij het halfjaarbericht is een overzicht opgenomen met indeling van de operationele sterkte naar acht werksoorten. Het gaat om: GGP, opsporing, intake & service en meldkamer, informatiefunctie, beveiliging, leiding, overige operationele functies en aspiranten. Tijdens de begrotingsbehandeling heb ik u toegezegd om in de JenV-begroting 2026 dit overzicht van de bezetting naar acht werksoorten op te nemen. Hiermee stel ik u in staat om een beter oordeel te vormen over de personele component van de politiebegroting.

Discriminatie, racisme en integriteit

Externe monitoring Plan aanpak uitsluiting, discriminatie & racisme

Het lid Van der Werf heeft met een aangenomen motie verzocht om de implementatie van de aanbevelingen uit het Plan aanpak uitsluiting, discriminatie en racisme te monitoren door een bestaand instituut²¹. De korpschef is verantwoordelijk voor de aanpak van uitsluiting, racisme en discriminatie binnen

¹⁹ Kamerstukken II, 2024/25, 29628 nr. 1226 Verslag van het commissiedebat, pagina 38

²⁰ Kamerstukken II, 2023/24, 36560 nr. VI-23, pagina 18 van het verslag

²¹ Kamerstukken II, 2022/23, 29628 nr. 1167

de politieorganisatie. In de afgelopen periode is door de politie een intern monitoringsproces ingericht waarbij de voortgang kan worden gevolgd met betrokkenheid van externe deskundigheid. Hiertoe is onder andere een ontwikkelkader vormgegeven dat beschrijft wat ervoor nodig is om als politie op professionele wijze invulling te geven aan de aanpak en zicht geeft op de voortgang van de aanpak. Het Nederlands Studiecentrum voor criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) is door de politie gevraagd om het ontwikkelkader extern te toetsen binnen de thans ingestelde leerstoel 'evidence based policing'. Periodiek zal met behulp van collegiale visitatie in beeld worden gebracht wat de voortgang en volwassenheid van de organisatie is. Hiermee is de motie in uitvoering gebracht. Over de voortgang van de interne en externe monitoring zal ik uw Kamer periodiek in het halfjaarbericht politie informeren.

Realisatie Politie voor Iedereen

Ik informeer uw Kamer over de realisatie van Politie voor Iedereen²². Politie voor Iedereen blijft een topprioriteit voor de politie en er worden zichtbare stappen gezet binnen het korps. In de korpsstrategie 2025-2030 heeft Politie voor Iedereen een belangrijke plek gekregen. Er is een nieuwe directeur personeelszorg en leiderschap aangesteld met de opdracht om vorm te geven aan een nieuw expertisegebied cultuur en leiderschap. Ook investeert de korpsleiding fors in de begeleiding van studenten en jong gediplomeerden en zet een breed pakket aan maatregelen in om tot de gewenste en noodzakelijke verandering te komen. Hierbij helpen de onderzoeken naar volwassenheid op het gebied van diversiteit en inclusie die door twee hoogleraren verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en Deloitte zijn uitgevoerd in de eenheden Amsterdam en Oost-Nederland. Over de realisatie van de verschillende lijnen binnen Politie voor Iedereen vindt u informatie in de jaarverantwoording politie. Hiermee beschouw ik de toezegging als afgedaan.

Aanpak Discriminatie

Als onderdeel van het programma Politie voor Iedereen voerde de politie in opvolging van de motie-Paternotte²³ een pilot uit waarin landelijke expertise wordt ontwikkeld ter versterking van de rol van de politie in de (strafrechtelijke) aanpak van discriminatie in de samenleving. Onderdeel van deze pilot zijn ook de zogenoemde discriminatierechercheurs. Het Expertise Centrum Aanpak Discriminatie – Politie (ECAD-P) werd vorm gegeven met tijdelijke middelen (€7 miljoen incidenteel in totaal van 2021 tot 2025) binnen de operationele sterkte. Naar aanleiding van de evaluatie van de pilot van het ECAD-P en de gelijk vallende aankondiging van de structurele financiering heeft het ECAD-P in overleg met het ministerie gekozen voor een andere vormgeving. De rol van de discriminatierechercheurs zal ook anders worden ingevuld. De politie en het ministerie vinden het van belang om landelijk en gecoördineerd expertise te leveren aan de basisteams in de eenheden ter versterking van de rol van politie in de (strafrechtelijke) aanpak van discriminatie zodat de kennis over strafrechtelijke discriminatie breed in de organisatie aanwezig is. Er is dus gekozen om niet het aantal discriminatierechercheurs te verhogen maar de expertise en inzet te vergroten die vanuit het ECAD-P wordt geleverd aan elke regionale eenheid.

²² Kamerstukken II, 2022/23, 29628 nr. 1139

²³ Kamerstukken II, 2019/20, 35614 nr. 9

Daarnaast blijft het ECAD-P inzetten op het scannen van lopende zaken waar een mogelijke discriminatie-aspecten in zit door het gebruik van relevante steekwoorden. Wanneer een aangifte niet als zodanig herkend is zal het ECAD-P contact opnemen met de eenheid om de rechercheurs te adviseren. Zij helpen hiermee dus hun collega's in de regionale eenheden in plaats van dat zij de zaak overnemen waardoor de expertise breed aanwezig blijft in de organisatie. Hiermee beschouw ik de motie als afgedaan.

Professioneel controleren

Op 9 september 2021 heeft de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid toegezegd om de uitkomsten van het onderzoek naar de bekendheid van het handelingskader professioneel controleren te rapporteren aan de Kamer²⁴. Middels onderstaande tekst beschouw ik de toezegging als afgedaan.

Om etnisch profileren te voorkomen hecht de politie veel waarde aan het uitvoeren van goede en professionele controles. Basis onder de aanpak is het in (2023) geactualiseerde handelingskader professioneel controleren en de Proco-app²⁵. Jaarlijks wordt er een onderzoek uitgevoerd naar de bekendheid van het handelingskader professioneel controleren en de Proco-app onder de agenten. In het dertigledendebat over etnisch profileren in 2021 is er door de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid toegezegd de Kamer jaarlijks te informeren over het herhalingsonderzoek bekendheid Handelingskader Professioneel Controleren en Proco-App. Uit de resultaten van het herhalingsonderzoek uit maart 2024 van de politieacademie blijkt dat 37% van de respondenten uit de pilot teams het handelingskader kent (128 van de 345 respondenten) en dat 66% van de respondenten uit de pilot teams de Proco-app kent (228 van de 345 respondenten). Ten opzichte van vorig jaar is er een afname van 2% in de bekendheid van het handelingskader professioneel controleren maar een toename van 4% in de bekendheid van de Proco-App. Dit onderzoek is uit maart 2023. De politie heeft in het afgelopen jaar het geactualiseerde handelingskader actief onder de aandacht gebracht. Dit zal in 2025 worden voortgezet. Er worden verschillende extra acties ondernomen om de bekendheid van het handelingskader te bevorderen. De politie zet volop in op Virtual Reality training om gedrag van medewerkers op straat bespreekbaar te maken. Alle eenheden hebben hiertoe ambassadeurs opgeleid en VR-brillen ter beschikking. Ook wordt ingezet op laagdrempelige interventies zoals animatiefilmpjes, banners en posters op basisteams. Daarnaast zal het handelingskader onderdeel gaan uitmaken van de jaarlijks verplichte kennistoets ten behoeve van de bevoegdheid tot geweldstoepassing en zal het een vast onderdeel worden van het politie onderwijs.

²⁴ Kamerstukken II, 2023/24, 29628 nr. 1193

²⁵ Dit is een applicatie voor de werktelefoon van agenten. De Proco-app ondersteunt de werkwijze zoals beschreven in het Handelingskader met een teller die aangeeft of en hoe vaak een persoon of een auto in het verleden is gecontroleerd en wat daarvan het resultaat is geweest. Wanneer een betrokkene al eerder is gecontroleerd zonder dat dit heeft geleid tot een interventie, kan de politiemedewerker besluiten geen gebruik te maken van een nieuwe controlegelegenheid. Ten slotte is er een mogelijkheid om mutaties over deze controles meteen op de mobiele werktelefoon in te voeren, in plaats van achteraf op de computer.

WODC-onderzoek mogelijkheden waarborgen in het strafrecht bij integriteitszaken

De leden Gündoğan en Simons hebben een motie ingediend met het verzoek aan de regering om het WODC te laten onderzoeken welke verschillende mogelijkheden en waarborgen zoals aanwezig in het strafrecht toegepast kunnen worden bij integriteitszaken uitgevoerd door particuliere recherchebureaus²⁶.

Gezien een particulier recherchebureau onder de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wpbr) valt, is er sprake van privaatrechtelijke aangelegenheid en dienen particuliere recherchebureaus de gestelde eisen zoals opgenomen in de Wpbr in acht te nemen. Derhalve kan het strafrecht hierin niet toegepast worden. Ik beschouw de motie hiermee als afgedaan.

Boa's

Jeugdboa's

Middels de motie Ellian en Verkuijlen²⁷ is de regering verzocht de Kamer vanaf juni 2024 jaarlijks te informeren over het aantal jeugdboa's verdeeld over de gemeenten en over de bevoegdheden die de jeugdboa's in verschillende gemeenten hebben. Het eerste onderdeel van de motie ten aanzien van het bevorderen van de gemeentelijke middelen is met het halfjaarbericht politie van juni 2024 afgedaan. In deze brief ga ik in op de capaciteit van jeugdboa's.

Jeugdboa's hebben zich gespecialiseerd in het contact leggen en houden met jeugdgroepen en het in kaart brengen van de groepsdynamiek, maar hebben geen extra bevoegdheden ten opzichte van reguliere buitengewoon opsporingsambtenaren zonder specialisme of taakaccent. Omdat er geen centrale registratie van boa's en hun specialisaties of taakaccenten bestaat en het voor een verdeling over gemeenten noodzakelijk is dat alle gemeenten in Nederland informatie aanleveren, is het niet mogelijk om te specificeren hoe het precieze aantal jeugdboa's over gemeenten verdeeld is. Wel heeft de VNG in september 2024²⁸ eenmalig een enquête onder gemeenten gehouden. Op basis hiervan kan wel een onderbouwde uitspraak gedaan worden over het aantal jeugdboa's in Nederland.

Van de 342 gemeenten hebben 172 gemeenten de vragenlijst ingevuld. In de 172 gemeenten werken in totaal 3289 boa's openbare ruimte (domein I), waarvan 253 boa's met als specialisme jeugdboa. Dit betekent dat wanneer we deze aantallen extrapoleren op het totaal aantal boa's openbare ruimte (domein I): 4300, er in heel Nederland ongeveer 335 jeugdboa's werkzaam zouden zijn. Omdat er geen standaard gegevens zijn over het aantal jeugdboa's beschouw ik ook het tweede deel van de motie als afgedaan.

Toegang tot rijbewijzenregister

Tijdens het commissiedebat politie van 25 september jl. heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de stand van zaken en het tijdspad met betrekking tot het traject inzake de toegang voor het rijbewijzenregister voor boa's in relatie tot het genoemde jaartal 2027²⁸.

²⁶ Kamerstukken II, 2023/24, 36410 nr. 72

²⁷ Kamerstukken II, 2023/24, 36261 nr. 7 (gewijzigd)

²⁸ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202409 nr. 089

Door toegang tot het rijbewijzenregister kunnen boa's in een aantal situaties zelfstandig en op een betrouwbare manier de identiteit van burgers vaststellen aan de hand van de pasfoto die in het rijbewijzenregister staat. Dit komt in aanvulling op de toegang die boa's hebben tot de Basisregistratie Personen, dat hen al mogelijkheden geeft ten aanzien van identificatie. De toegang tot het rijbewijzenregister is van belang nu de boa daarmee voor een belangrijk deel wordt ondersteund in de zelfstandige uitvoering van zijn taak. Om deze toegang mogelijk te maken is er een wettelijke aanpassing benodigd in wetgeving waar het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk voor is.

Mede vanwege de omvang van het traject om te komen tot toegang in het rijbewijzenregister, is er besloten om vanuit JenV een projectleider ter beschikking te stellen die het traject trekt en alle partijen goed aangesloten houdt. De minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat hebben ingestemd met het door de projectleider voorgelegde projectvoorstel. Dit houdt onder andere in dat de toegang tot het Rijbewijzenregister gelijktijdig wordt gerealiseerd voor de boa's werkzaam bij publieke werkgevers uit de domeinen I (openbare orde) en II (milieu, welzijn en infrastructuur) en voor de boa's werkzaam in domein IV (openbaar vervoer). Het streven is dat de toegang voor de boa's uit deze domeinen gerealiseerd is eind 2025. Met dit besluit doet dit kabinet er alles aan om toegang tot het rijbewijzenregister voor boa's zo veel als mogelijk te versnellen. De haalbaarheid blijft wel afhankelijk van de voortvarende behandeling en toetsing door onder andere de Autoriteit Persoonsgegevens en de Raad van State op het gebied van uitvoerbaarheid en privacy. De staatssecretaris van IenW heeft de Kamer hierover geïnformeerd per brief van 27 november 2024²⁹.

Geweldsmiddelen

Aanschaf waterwerpers

Graag informeer ik uw Kamer over de aanschaf van waterwerpers. De zes waterwerpers waarover de Nederlandse politie beschikt, waren vanwege veiligheidsoverwegingen sinds de zomer van 2022 niet meer inzetbaar. Na een Europese aanbesteding heeft de politie daarom in 2023 een overeenkomst gesloten voor de aanschaf van zes nieuwe waterwerpers. Inzet van de waterwerper kan soms noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld in geval van ernstige ongeregelheden. Ook kan de aanwezigheid van een waterwerper dienen als voorzorgsmaatregel, bijvoorbeeld bij geplande demonstraties en evenementen met een hoog veiligheidsrisico op ongeregelheden. Vanwege de benodigde productietijd is de verwachting dat de eerste waterwerper in december 2024 wordt geleverd en het zesde voertuig in het voorjaar van 2025.

Na opleiding van de bemanning zal de eerste nieuwe waterwerper naar verwachting vanaf februari 2025 inzetbaar zijn. Om de tijd te overbruggen totdat de zes nieuwe waterwerpers inzetbaar zijn, maakt de politie gebruik van twee kleinere waterwerpers uit Italië. Deze waterwerpers hebben voorafgaand aan ingebruikname technische aanpassingen ondergaan, zodat zij gebruikt kunnen worden in overeenstemming met de in Nederland geldende geweldsinstructie. Zij

²⁹ Kamerstukken II, 2024/25, 28642 nr. 122

worden sinds eind juni 2024 in Nederland ingezet. Het leasecontract voor het gebruik van de kleinere waterwerpers geldt tot begin 2027. Tegen die tijd zal worden beoordeeld of het gebruik van de kleinere waterwerpers door de politie ook daarna noodzakelijk en wenselijk is.

Monitor gezondheidseffecten van stroomstootwapens

Verdiepingsstudie voor GGZ- en ziekenhuisdoel personen

Op 19 december 2019 is mijn ambtsvoorganger middels een motie van de leden Den Boer en Diertens³⁰ verzocht om in de monitoring van de gezondheidseffecten van het stroomstootwapen, expliciete aandacht te geven aan de mogelijke gezondheidseffecten van de inzet van het stroomstootwapen voor GGZ-patiënten. Als gevolg van privacyregels voor patiënten is het echter voor de wetenschappelijke onderzoekers niet mogelijk gebleken om doel personen die na de inzet van het stroomstootwapen worden ingestuurd in een GGZ-instelling (of in een ziekenhuis) te laten beoordelen door een forensisch arts. Voor deze groep doel personen zijn de monitorgegevens dus incompleet. Om deze reden is er een verdiepingsstudie gestart om aanvullende gegevens te verzamelen. Het doel van deze verdiepingsstudie was om bij circa 35 mensen uit deze groep, een eenmalig diepte-interview van circa 1,5 uur af te nemen, om zo alsnog zicht te krijgen op de lichamelijke en psychische gezondheidseffecten van de inzet van het stroomstootwapen bij deze potentieel kwetsbare personen. Tot op heden hebben zich slechts zes personen aangemeld voor een interview. De onderzoekers hebben mij te kennen gegeven dat het niet mogelijk zal zijn om op basis van deze zes interviews wetenschappelijk gefundeerde uitspraken te doen over de gezondheidseffecten van de inzet van het stroomstootwapen bij deze kwetsbare groepen.

Vervolg verdiepingsstudie

Na overleg met de onderzoekers is gezamenlijk besloten dat de huidige procedure voor de aanvullende onderzoekstrajecten wordt voortgezet. De onderzoekers verwachten dat er in totaal circa 2-6 interviews afgenomen kunnen worden. Dit zal, in tegenstelling tot het eerder bepaalde doel, een beperkte, kwalitatieve impressie geven van de ervaringen van enkele ziekenhuis- en GGZ-doel personen wat betreft de impact van het stroomstootwapen op hun psychische en lichamelijke gezondheid.

Voor de zomer van 2025 zal het rapport over de Gezondheidsmonitor stroomstootwapens verschijnen waarin de kwantitatieve resultaten gepresenteerd worden die gebaseerd zijn op ongeveer 1.000 forensisch-medische beoordelingen gekoppeld aan politieregistraties, ziekenhuis- en ambulancegegevens, en NFI-bevindingen. De kwalitatieve impressie van ervaringen van enkele ziekenhuis- en GGZ-doel personen wordt daar als aanvulling in opgenomen.

Het opvolgen van de motie van de leden Den Boer en Diertens³¹ is moeilijk uitvoerbaar gebleken. Hiermee beschouw ik de motie als afgedaan.

³⁰ Kamerstukken II, 2019/20, 29628 nr. 929

³¹ Kamerstukken II, 2019/20, 29628 nr. 929

Wet Politiegegevens (Wpg)

Bewaartermijnen

Op 4 september jl. heeft het lid Ellian tijdens het commissiedebat strafrechtelijke onderwerpen vragen gesteld over bewaartermijnen³² waar ik middels dit halfjaarbericht op terugkom. Tevens heb ik uw Kamer tijdens het mondelinge vragenuur op 22 oktober jl. toegezegd om terug te komen op de bewaartermijnen. Middels onderstaande tekst beschouw ik deze toezegging als afgedaan.

In februari 2019 is door mijn ambtsvoorganger aangekondigd dat er een nieuw evenwicht moet worden gevonden tussen het fundamenteel belang van de bescherming van privacy en het rechtstatelijke belang van een goede opsporing. De directe aanleiding daarvoor was de omgang met oude gegevens die mogelijk relevant kunnen zijn voor het oplossen van oude zaken (denk hierbij aan cold cases, het identificeren van onbekende doden, langdurige vermissingen en herzieningen ten voor- en ten nadele). Dit nieuwe evenwicht zou tot uiting komen in een nieuwe gegevenswet voor het politie- en justitiedomein. Vanwege keuzes in het coalitieakkoord in 2022 heeft deze wet geen doorgang gevonden. Wel is verder gewerkt aan een aanpassing van de Wet Politiegegevens op een aantal knelpunten, waaronder de bewaartermijnen. In het kader van een eventuele wijziging voor de bewaartermijn van oude gegevens moet er alsnog een nieuwe afweging worden gemaakt in de balans tussen het privacy- en opsporingsbelang. In dit kader heb ik de Raad van State gevraagd om mij voor te lichten wat zij haalbaar acht als het gaat om deze termijn, gelet op Europeesrechtelijke en Grondwettelijke eisen. De voorlichting is in behandeling genomen door de Raad van State. De voorlichting door de Raad zal gebruikt worden bij de aanpassing van de Wpg op dit punt. De aanpassing van de Wpg zal in de eerste helft van 2025 in internetconsultatie gaan.

Verwijderen van gegevens

Op het moment dat de politie gegevens registreert die zij verkrijgt gedurende de uitvoering van de dagelijkse politietaak, zijn deze voor een periode van vijf jaar (getrapt) beschikbaar voor zover zijn noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de politietaak. Wanneer deze termijn afloopt worden de gegevens verwijderd. Deze verwijderde gegevens blijven vervolgens bewaard tot het moment dat definitieve vernietiging volgt. In algemene zin geldt dat gegevens die onjuist blijken te zijn, worden vernietigd. Verwijderde gegevens zijn niet meer beschikbaar voor derden. Deze gegevens worden niet verstrekt aan derden.

In artikel 14 van de Wet politiegegevens is vastgelegd dat verwijderde gegevens gebruikt mogen worden voor de afhandeling van klachten en voor de verantwoording van verrichtingen. Op deze manier kan bij de inzet van ingrijpende bevoegdheden ook enige tijd na de inzet inzage worden gekregen in de werkwijze, zodat democratische controle ook na lange tijd nog steeds mogelijk is. Daarnaast mag de politie de verwijderde gegevens ter beschikking stellen voor hernieuwde verwerking in onderzoeken op grond van artikel 9 of artikel 10 van de Wet politiegegevens. Dit gebeurt in bijzondere gevallen waarbij in het opsporingsonderzoek duidelijk wordt dat bepaalde verwijderde gegevens relevant

³² Kamerstukken II, 2024/25, TZ202409 nr. 014

zouden kunnen zijn voor die onderzoeken. De korpschef gebruikt de verwijderde gegevens tevens voor het vaststellen van PTSS. De verwijderde gegevens worden na ommekomst van de termijn die genoemd is in artikel 14 vernietigd, tenzij de gegevens waarde hebben als cultureel erfgoed of voor historisch onderzoek. In dat geval worden de gegevens overgebracht naar een archiefbewaarplaats. Omdat het bewaren van politiegegevens een verwerking betreft, blijven deze gegevens beschikbaar in geval van inzageverzoeken. Bij een verzoek om inzage kan immers blijken dat gegevens onjuist zijn; gegevens die onjuist blijken te zijn, worden vernietigd.

Privacy en beveiligingsmaatregelen verwijderde gegevens

Naar aanleiding van mijn toezegging aan het lid Six-Dijkstra (NSC) in het commissiedebat over het datalek bij de politie van 27 november jl. informeer ik uw Kamer over de wijze waarop wordt omgegaan met deze gegevens³³. De korpschef heeft maatregelen genomen om de verwijderde gegevens te beschermen. Alleen een zogeheten poortwachter is geautoriseerd om politiegegevens in te zien die volgens de Wet politiegegevens (Wpg) verwijderd zijn. De rol van poortwachter is niet specifiek benoemd in de Wpg, maar is door de politie ontwikkeld om invulling te kunnen geven aan art. 14 Wpg en gegevens zo nodig alsnog toegankelijk te maken ten behoeve van de verantwoording van verrichtingen, de behandeling van klachten en hernieuwde verwerking. Elke eenheid heeft een beperkt aantal poortwachters aangewezen. De politie heeft aan de rol van poortwachter verschillende voorwaarden verbonden, dit komt voort uit de zorgplicht die de organisatie heeft voor de rechtmatige omgang met politiegegevens. De poortwachter speelt een belangrijke rol bij de beoordeling of, onder welke voorwaarden en hoe politiegegevens, die zich in de bewaartermijn vinden, weer beschikbaar kunnen komen voor operationele verwerkingsdoelen. De poortwachter moet dan ook beschikken over de juiste kennis om deze rol te kunnen vervullen.

Ook voor de verwijderde politiegegevens geldt dat de politie passende technische en organisatorische maatregelen treft om een beveiligingsniveau te waarborgen dat op het risico is afgestemd, op een zodanige manier dat de politiegegevens beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen opzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging. De politie sluit daarbij zoveel mogelijk aan bij de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en neemt waar nodig strengere maatregelen. Hiermee beschouw ik de toezegging als afgedaan.

Vernieuwing tapsysteem

Zoals in het mondelinge vragenuur op 26 november jl. aangeven informeer ik u regelmatig over de implementatie van het tapsysteem. De politie heeft mij laten weten dat de afgelopen maanden een kleine livegang heeft plaatsgevonden. Dit betreft de eerste operationele ingebruikname van het nieuwe tapsysteem.

Indien de kleine livegang succesvol wordt afgerond, moet er nog een aantal onderdelen compleet gemaakt worden alvorens de vervolgstap naar brede uitrol gemaakt kan worden. Vervolgens zal gestart worden met de volgende fase: een

³³ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202411 nr. 122

gefaseerde uitrol naar alle politie-eenheden. De korpsleiding heeft mij laten weten dat dit erin zou moeten resulteren dat in de tweede helft van 2025 het nieuwe tapsysteem is geïmplementeerd en het huidige systeem ontmanteld kan worden. Het nieuwe systeem wordt pas in gebruik genomen als het aan de gestelde eisen voldoet.

Gebruikersbetrokkenheid bij implementatie is en blijft essentieel. Daarom participeren gebruikers in de ontwikkeling en implementatie van het nieuwe tapsysteem, bijvoorbeeld door het beschrijven en prioriteren van functionaliteiten, het uitvoeren van gebruikerstesten en zij dragen bij aan het ontwikkelen en up-to-date houden van trainingsmiddelen. Daarnaast verzorgt de politie op dit moment bij alle eenheden opleidingen om de gebruikers gereed te maken om te kunnen werken met het nieuwe systeem.

Tijdens het mondelinge vragenuur op 26 november jl. heb ik u ook geïnformeerd over de upgrade van het huidige tapsysteem, parallel aan de implementatie van het nieuwe systeem. Deze upgrade van het huidige systeem is door de politie aangeschaft als voorzorgsmaatregel, om te zorgen dat het tappen geborgd blijft als het nieuwe systeem nog niet zou werken. Dit is een mitigerende maatregel die in de tussentijd genomen is om ervoor te zorgen dat de politie in ieder geval een tapvoorziening heeft. Totdat het nieuwe systeem is geïmplementeerd, wordt het huidige systeem in stand gehouden.

Insluitingsbevoegdheid

Evalueren en monitoren bevoegdheid tot insluitingsfouillering

Aan het voormalig Eerste Kamerlid Hoekstra heeft één van mijn ambtsvoorgangers op 13 mei 2014 toegezegd de Kamer te zullen voorzien van kwantitatieve informatie over de toepassing van de insluitingsbevoegdheid in de praktijk en de bevoegdheid, afhankelijk van de aantallen, ook te zullen evalueren³⁴. De bevoegdheid is sinds 1 juni 2018 van kracht. Gezien het geringe aantal keren dat het wordt toegepast is er gekozen voor een meetperiode van vijf jaar.

Artikel 7, zesde lid, van de Politiewet 2012 voorziet in een bijzondere vorm van insluitingsfouillering: het onderzoek in het lichaam. Op grond van deze bepaling kan de officier van justitie bepalen dat een in te sluiten of ingesloten persoon in het lichaam wordt onderzocht, indien dit noodzakelijk is ter afwending van ernstig gevaar voor de handhaving van de orde of de veiligheid in het politiebureau of het cellencomplex dan wel voor de gezondheid van de ingeslotene. Het onderzoek in het lichaam wordt verricht door een arts of, in diens opdracht, door een verpleegkundige.

In de eerste vijf jaren na introductie van de insluitingsbevoegdheid in 2018, is volgens de politie in totaal zo'n 20 keer overgegaan tot fouillering in het lichaam. Bij de eenheden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag was dat gemiddeld minder dan 2 maal per jaar aan de orde, bij andere regionale eenheden werd de

³⁴ Kamerstukken I, 2013/14, T01925

bevoegdheid over de gehele meetperiode slechts een enkele keer toegepast en bij sommige eenheden in het geheel niet.

Deze geringe aantallen zijn in lijn met de aanvankelijke inschattingen. Zij geven ervan blijk dat bij het invoeren van deze bevoegdheid, waarvan de toepassing toch een aanzienlijke inbreuk op de lichamelijke integriteit betekent, uiterste terughoudendheid wordt betracht. Tegelijkertijd blijft in de uitvoeringspraktijk behoefte bestaan aan deze bijzondere vorm van insluitingsfouillering, hoe zelden die bevoegdheid ook wordt aangewend. Voorts constaterende dat zich de afgelopen jaren geen incidenten meer hebben voorgedaan die destijds hebben geleid tot invoering van de bevoegdheid, en mede gelet op de waarborgen waarmee die bevoegdheid is omkleed, ben ik van mening dat artikel 7, zesde lid, van de Politiewet 2012 in haar huidige vorm gehandhaafd kan en dient te blijven. Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.

Sporenonderzoek

Tijdens het commissiedebat Strafrechtketen van 2 oktober jl. heb ik uw Kamer toegezegd u van een antwoord te voorzien op de vraag van de heer Van Nispen over de capaciteit voor sporenonderzoek bij de politie³⁵.

Politiecapaciteit is schaars. Ook bij de forensische opsporing geldt dat er altijd keuzes moeten worden gemaakt over de inzet van mensen en middelen. Hierbij krijgen zware delicten voorrang.

Om de capaciteit op peil te houden is veel aandacht voor de tijdige vervanging bij de uitstroom van personeel. Daarnaast wordt ingezet op terugdringing van administratieve lasten door in ketenverband aan de verbetering van de informatievoorziening te werken. In proefprojecten wordt gekeken naar innovatie en organisatieontwikkeling. In de afweging of een proefproject kan worden omgezet naar een regulier proces wordt het effect op de keten meegewogen. Hiermee beschouw ik de toezegging als afgedaan.

Reactie rapport 'Ongekend'

Tijdens het mondelinge vragenuur van 18 juni 2024 heeft mijn voorganger met uw Kamer gesproken over het onderzoek genaamd 'Ongekend' dat gaat over de impact van dreiging vanuit de georganiseerde criminaliteit op politiewerk. Laat ik voorop stellen dat ik elke vorm van dreiging tegen politieambtenaren onacceptabel vind. In het vragenuur is toegezegd op een aantal punten terug te komen in het tweede halfjaarbericht van 2024³⁶. Middels onderstaande tekst doe ik gestand aan die toezegging.

Uit het onderzoek blijkt dat dreiging verschillende vormen en maten kent. Dit kan grote impact hebben op de politiemedewerker bij de uitvoering van de politietaak en op het thuisfront. Ik vind het daarom belangrijk dat de politie hier oog voor heeft. Het brede zorgstelsel dat de politie kent is hierin een belangrijke schakel,

³⁵ Kamerstukken II, 2024/25, TZ202410 nr. 039

³⁶ Kamerstukken II, 2023/24, 2024Z10752

net als leidinggevend. Politie medewerkers kunnen zelf ook beveiligingsmaatregelen treffen thuis, denk hierbij aan alarminstallaties, aanvullende hang- en sluitwerken en camera's. De werkgever kan hierin faciliteren indien er sprake is van een concrete of voorstelbare dreiging. In het geval van concrete dreiging kunnen ook maatregelen worden getroffen vanuit het stelsel bewaken en beveiligen. In uitzonderlijke gevallen kan de korpschef ertoe besluiten dat een politie medewerker zijn of haar dienstwapen mee naar huis kan nemen, dit gebeurt conform artikel 3 en artikel 4.4.d van de Regeling beheer wapens en munitie.

Daarnaast hecht ik er in brede zin waarde aan dat er aandacht is voor de mentale gezondheid van politie medewerkers. Ook in het basispolitieonderwijs wordt veel aandacht besteed aan de professionele weerbaarheid van nieuwe politie medewerkers. De focus ligt op het borgen van de mentale gesteldheid van de politie medewerker in uitdagende omstandigheden. Tevens kan in begeleidingsgesprekken aandacht worden besteed aan de impact van het politiewerk op de gezinsleden van de politie medewerker. Hierop kan de begeleider indien nodig doorverwijzen naar de juiste zorgkanalen. Het Sociaal Loket is een goed voorbeeld van een hulplijn die 24/7 door het thuisfront kan worden gebeld in geval van vragen of zorgen.

Recent heb ik gesproken met de voorzitter van de taskforce 'onze hulpverleners veilig'. Het gesprek ging over onder andere de meldingsbereidheid verhogen van het personeel in geval van dreiging of incidenten, de opvolging bij de werkgevers in een dergelijke situatie bijvoorbeeld door het bieden van het juiste zorgaanbod en de borging van de Taskforce die in 2026 afloopt.

Er is veel contact met de landelijk portefeuillehouder geweld tegen politieambtenaren (GTPA). In die gesprekken, maar ook in het gevoerde beleid, is veel aandacht voor de politie medewerker die momenteel met geweld of bedreiging te maken heeft, of dat in het verleden heeft gehad. Doordat er bij een aangifte of melding van geweld tegen een politie medewerker een specifieke code kan worden toegevoegd, wordt dit type zaken met voorrang opgepakt en wordt het feit dat iemand een publieke functie vervulde ook meegewogen in de verdere strafzaak.

Analyse mobiel banditisme

Het Informatie en Analyse Team, een gecombineerd team van de politie, het ministerie van Justitie en Veiligheid en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft een analyse gedaan naar vermogenscriminaliteit en mobiel banditisme in het bijzonder. Er is sprake van mobiel banditisme bij een collectief van daders die zich stelselmatig verrijkt middels vermogenscriminaliteit of fraude en die internationaal actief zijn.

Vanuit het Actieprogramma Veilig Ondernemen 2023-2026 van het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing wordt de (preventieve) aanpak van mobiel banditisme in publiek-privaat verband vormgegeven. Ook wordt in Europees verband gewerkt aan het tegengaan van deze criminaliteitsvorm.

In deze analyse, die in het kader van deze aanpak is uitgevoerd, is een schatting gemaakt van de omvang van mobiel banditisme in de politieregistraties uit de Basisvoorziening Handhaving. We zijn dus afhankelijk van de registratiewerkelijkheid. Voor een beter beeld is verdiepend onderzoek gedaan naar vijf typen incidenten (winkeldiefstal, gekwalificeerde diefstal uit/vanaf personenauto, gekwalificeerde diefstal in/uit woning, fietsendiefstallen en zakkenrollerij/tassenrollerij). De analyse beslaat de periode 2019 t/m 2023. Een infographic bevat de samenvatting van de belangrijkste bevindingen en is als bijlage 4 toegevoegd bij dit halfjaarbericht.

De belangrijkste bevindingen van de analyse zijn:

- In de periode 2019-2023 zijn 75.900 incidenten gelieerd aan mobiel banditisme, dit is 3% van het geheel van vermogenscriminaliteit. Bij incidenten waarbij een verdachte in beeld is, kan 22% als gelieerd aan mobiel banditisme worden beschouwd.
- Het totale aantal vermogensdelicten daalt. Deze daling zien we niet terug bij mobiel banditisme. Winkeldiefstal is binnen mobiel banditisme de grootste incidentensoort van 24.100 incidenten over vijf jaar. In de periode 2019-2023 stijgt het aantal winkeldiefstallen met 13%, terwijl het aantal winkeldiefstallen gelieerd aan mobiel banditisme stijgt met 23%.
- Uit verdiepende analyse blijkt dat fietsendiefstal door mobiele bandieten vooral plaatsvindt in grensgebieden en dat zakken- en tassenrollerij vooral in Amsterdam en Limburg gepleegd wordt. Ook wordt vaak een specialistische of professionele modus operandi gehanteerd bij delicten die gelieerd zijn aan mobiel banditisme.
- Iets meer dan één op de vier verdachten woonde in Nederland ten tijde van het delict. Mede om die reden kunnen alleen de kenmerken van een beperkte en selectieve groep binnen MoBa gelabelde verdachten in beeld worden gebracht. Bij verdachten met burgerservicenummer vormen, naast Nederlands (40%), de Poolse (26%) en Roemeense (13%) nationaliteit de grootste groep verdachten. Bij verdachten zonder BSN zijn dat Roemeens (27%) en Algerijns (19%).
- De verdachten voor wie kenmerken in beeld kunnen worden gebracht, tonen risicofactoren zoals een laag inkomen of opleidingsniveau.

De uitkomsten van deze analyse worden gebruikt om de publiek-private aanpak van mobiel banditisme aan te scherpen en te richten op de meest actuele en relevante problematiek op dit thema. Hierover zijn politie, OM, Platforms Veilig Ondernemen, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven structureel in gesprek. Concreet wordt vanuit de politie ingezet op het versterken van de informatiepositie rondom mobiele bendes. Er wordt onderzocht hoe informatie op fenomeenniveau en operationeel niveau verzameld en ontsloten kan worden binnen de nieuwe Nationale Intelligence Voorziening. Het doel is om tot een informatievoorziening te komen waarbij (in publiek-privaat verband) waarschuwingen gedeeld kunnen worden met ondernemers en burgers. Verder toont de IAT-analyse aan dat de manier waarop mobiele bendes reizen, verblijven of een delict plegen varieert. Om mobiele bendes effectief tegen te gaan, kan een specifieke beschrijving van modus operandi in combinatie met een gericht handelingsperspectief voor

publieke en private partners gericht werken. Politie en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid zetten, in samenwerking met private partners, in op het ontwikkelen van preventieve maatregelen voor burgers en bedrijven.

De bevindingen van de analyse geven de Nationale Politie een versterkte informatiepositie, die wordt ontsloten met partijen ook buiten de politie. De samenwerkingen met gemeenten en bedrijfsleven, maar ook internationaal blijven van belang.

Het openbaar maken van politiegegevens

In enkele gerechtelijke uitspraken de afgelopen jaren over de verstrekking van politiegegevens aan journalisten is de rechter tot de conclusie gekomen dat de politie in die specifieke situaties geen wettelijke grondslag had voor de verstrekking. Dit is aanleiding geweest voor mijn departement en de politie om te onderzoeken wat de wettelijke mogelijkheden zijn voor het openbaar maken van politiegegevens. Te denken valt daarbij aan het delen van informatie over specifieke zaken via een persconferentie en mediaproducties. Gebleken is dat een expliciete grondslag voor de openbaarmaking op dit moment vaak ontbreekt. De politie kent op dit moment een interne procedure van checks-and-balances die de belangen van betrokkenen afweegt tegen het algemeen belang en treft maatregelen om de nadelige gevolgen voor de betrokkenen te beperken of te mitigeren. Zo wordt er scherp gelet op het anonimiseren van beelden.

Mijn departement is voornemens om een expliciete grondslag te treffen met duidelijke, wettelijke waarborgen voor die bestaande procedure. Doelinden waarvoor politiegegevens openbaar gemaakt kunnen worden, zijn bijvoorbeeld de goede uitvoering van de politietaak of publiekelijk verantwoording. Uw Kamer wordt hierover nader geïnformeerd.

Veteranen Search team (VST)

Tijdens de begrotingsbehandeling 2025 heb ik u toegezegd voor 31 december 2024 u te informeren over de financiering van het Veteranen Search Team (VST). Zoals ik u in de Verzamelbrief politie van 11 oktober 2024 heb bericht is een structurele vorm van financiering bestaande uit een subsidieverstrekking door mijn departement niet aan de orde, omdat het een taak van de politie betreft. Het is aan de politie om met het VST afspraken te maken over eventuele onkostenvergoedingen. De politie en ik zien echter het belang van het VST. De politie zal hierover op korte termijn nader in gesprek gaan met VST om tot overeenstemming te komen over een eventuele onkostenvergoeding. Mijn ambtsgenoot van Defensie informeerde mij dat zijn ministerie begin volgend jaar in afstemming met mijn ministerie de door hen verstrekte subsidie aan het Veteranen Search Team gaat evalueren. Op basis van deze evaluatie wordt bezien of structurele financiering noodzakelijk is. Hiermee beschouw ik de toezegging als afgedaan.

Monitoring waarborgen heimelijk werk

In opvolging op de aanbevelingen van de commissie Brouwer en de commissie Waarborgen Werken Onder Dekmantel (onder voorzitterschap van mw. Sorgdrager) hebben de politie en het Openbaar Ministerie in de afgelopen periode belangrijke stappen gezet in het verder professionaliseren van het heimelijk domein, in de stelselvorming en de opbouw van het nieuwe Undercover Team (voorheen WOD). Hierover is uw Kamer per brief geïnformeerd³⁷. Dit proces wordt gemonitord door de Monitoringscommissie Waarborgen Heimelijk Werk die in het voorjaar van 2024 onder voorzitterschap van mevrouw Sorgdrager van start is gegaan. Deze monitoringscommissie levert in de eerste helft van 2025 een monitoringsrapportage op aan de politie en het Openbaar Ministerie waarin wordt ingegaan op de drieledige opdracht van de commissie: het monitoren van de professionalisering van het heimelijk werken, het monitoren van de borging van de door commissie Waarborgen Werken Onder Dekmantel aanbevolen waarborgen voor organisatie en personeelswelzijn en de monitoring van de af- en opbouw en tijdelijk functioneren van het team Werken onder Dekmantel bij de Landelijke Eenheid. Deze rapportage wordt te zijner tijd aan uw Kamer verzonden.

De commissie constateert in tussentijdse rapportages aan de politie en het Openbaar Ministerie een professionalisering van het heimelijk domein die zich onder andere uit in een verbeterde administratie, verbetering van kwaliteit van de plannen van aanpak, het evalueren van de inzet en het hanteren van professionele standaarden voor de inzet van het heimelijk middel en bestendigen van personele waarborgen. De professionalisering komt ten goede aan de veiligheid voor de medewerkers, een verantwoorde inzet en de verbetering van de inzet van het heimelijk middel en in brede zin het heimelijk domein. Het Regiepunt Heimelijke Operaties speelt hierin een belangrijke rol.

Op 31 december 2024 is de afbouw van het huidige team WOD van de Landelijke eenheid afgerond. Op 1 januari 2025 start een nieuw Undercoverteam binnen de LO (Eenheid Landelijke Opsporing en Interventies). De commissie constateert dat er veel goed werk wordt verzet ten behoeve van de opbouw van dit team. Na de opbouw moet er een verantwoorde doorontwikkeling plaatsvinden.

Een cruciale stap is recent ook gezet met het besluit tot de vorming van een landelijk stelsel voor heimelijk werk; een aanbeveling van de Commissie Waarborgen Werken onder Dekmantel. Het stelsel zal bestaan uit meerdere geografisch verspreide werkverbanden voor de kortdurende heimelijke inzetten en één landelijk werkverband voor langdurige, meer complexe heimelijk inzetten. De korpschef geeft aan dat de teams robuust worden ingericht zodat de door de commissie Waarborgen Werken Onder Dekmantel aanbevolen scheiding van rollen (zaaks-, sociaal- en coverbegeleider) kunnen worden georganiseerd. Dit is een waarborg ten behoeve van personeelswelzijn. Het undercoverteam bij de LO wordt onderdeel van het landelijk werkverband. Binnen het stelsel wordt een landelijke voorziening gerealiseerd voor andere zorg, backstopping, training en passende afgeschermdede bedrijfsmatige ondersteuning. Ook het regiepunt Heimelijke

³⁷ Kamerstukken II, 2023/24, 29628 nr. 1190.

Operaties wordt binnen het stelsel ondergebracht. In de komende jaren wordt het nieuwe stelsel opgebouwd. Politie en OM investeren de komende tijd in de ontwikkeling van een inhoudelijke visie hierop.

De korpschef ziet de constatering van de commissie als een bevestiging dat er belangrijke onomkeerbare stappen zijn gezet in de goede richting.

Politiefunctie

Hierbij informeer ik uw Kamer over de voortgang van de ontwikkelagenda politiefunctie, zoals opgenomen in het *whitepaper* versterking politiefunctie³⁸.

Rol van de politie in de migratieketen

Momenteel voert de politie onder andere administratieve verrichtingen uit bij de identificatie en registratie (I&R) van asielzoekers. Ik heb besloten om de I&R taak te verzelfstandigen en vanaf 2025 geleidelijk structureel onder te brengen in de asielketen. Hierdoor wordt de inzet van de politie teruggebracht tot haar kerntaak die zich op de koppelvlakken van dit proces afspeelt, zoals de opvolging van strafrechtelijke signalen. In april 2024 is een programmamanager aangesteld met als opdracht om een fundamenteel herontwerp van I&R-proces te ontwerpen en een structuurvoorstel te doen voor een toekomstige organisatie-inrichting. Tijdens dit project is duidelijk geworden dat de I&R taak belegd zal worden bij een nieuw op te richten organisatie. Vanaf 2025 zal deze nieuwe organisatie opgezet worden waarnaar de taken van de politie in de migratieketen geleidelijk worden overgedragen.

Personen met verward en/of onbegrepen gedrag

Het aantal incidenten en meldingen van mensen met verward en/of onbegrepen gedrag is de laatste jaren toegenomen. Deze mensen krijgen niet altijd de zorg en ondersteuning die ze nodig hebben. Politieagenten moeten hierdoor te veel aandacht schenken aan deze groep. Het kabinet neemt de aanbevelingen van de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid van juli 2024³⁹ ter hand. Zoals in het regeerprogramma gemeld stelt dit kabinet voor om te investeren in huisvesting, het verbeteren van bestaanszekerheid en waar nodig ondersteuning of zorg te leveren aan mensen die de grip op het leven dreigen kwijt te raken. Daarnaast zet ik in op het overhevelen van werkzaamheden van de politie aan ter zake deskundige organisaties door onder andere een scherpere triage op de 112-meldkamer, inzet van het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag en verbeterde samenwerking tussen politie en zorgprofessionals. Hierbij worden ook lokale en regionale overheden betrokken en wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van een interventiedewerker van de NS op Utrecht CS of 'Schiphol Social Works'. Goede voorbeelden proberen we in de komende periode ook breder uit te rollen.

³⁸ Kamerstukken II, 2023/24, 29628 nr. 1194

³⁹ Kamerstukken II, 2024/25, 25424 nr. 714

Voetbal

Er bestaat een Regiegroep Voetbal en Veiligheid, waarin het ministerie van Justitie en Veiligheid, politie, Openbaar Ministerie, gemeenten en de KNVB zijn vertegenwoordigd. Binnen de Regiegroep is een belangrijk onderwerp de verantwoordelijkheid van voetbalorganisaties (BVO's) inzake de veiligheidssituatie in het voetbalstadion en ten aanzien van het toegangsbeleid. Het Kabinet investeert in de digitale meldfaciliteit⁴⁰. In de loop van dit voetbalseizoen start ik met drie pilots met de digitale meldplicht in plaats van een fysieke meldplicht op een politiebureau. Dit geldt voor de gemeenten Rotterdam, Utrecht en Leeuwarden.

Publiek-private samenwerking (PPS)

Momenteel wordt het Actieprogramma Veilig Ondernemen, onder regie van het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC), extern geëvalueerd. Dit programma richt zich op verschillende structurele samenwerkingen tussen politie en publieke en private partijen. De oplevering van deze evaluatie wordt begin maart 2025 verwacht.

Verder is het wetenschappelijk onderzoek inzake publiek private samenwerking gerelateerd aan de politiefunctie van start gegaan. Het onderzoek bestaat uit een literatuurstudie en praktijkonderzoek via casestudies en de oplevering van de onderzoeksresultaten wordt rond maart 2025 verwacht.

Particuliere beveiliging

Dit najaar zijn vanuit de Nederlandse Veiligheidsbranche (NVB) verschillende bijdragen geleverd met betrekking tot de rol van de particuliere beveiliging in relatie tot de politiefunctie. Het betreft onder andere de brief van de NVB aan de Tweede Kamer van 29 augustus jl.⁴¹ en het whitepaper "*Public-Private Partnerships: Unlocking the Potential for Enhanced Security*", zoals gepresenteerd op 10 oktober jl. in het jubileumcongres van de NVB⁴². Hieraan namen ook beveiligingsbranches en koepelorganisaties uit een aantal andere Europese landen deel.

In deze bijdragen heeft de NVB te kennen gegeven meer te (kunnen) doen als het gaat om publiek private samenwerking. De ambitie vanuit de NVB verdient verdere verdieping binnen het perspectief van de politiefunctie, mits uiteraard passend binnen de grenzen van rechtsstatelijkheid. Geweldstoepassing valt hier bijvoorbeeld buiten. Met de NVB zijn inmiddels (oriënterende) vervolggesprekken gestart om hier meer scherp te krijgen qua (on)mogelijkheden, nu en mogelijk in de toekomst. De gesprekken hebben een verkennend karakter en de uitkomsten worden nader uitgewerkt.

⁴⁰ Kamerstukken II, 2024/25, 36600 nr. VI-32

⁴¹ [Veiligheidsbranche aan Kamer: 'Beveiligingsbedrijven kunnen politie steunen' | de Nederlandse Veiligheidsbranche](#)

⁴² [Publiek-privaat onmisbaar geworden in veiligheidsdomein | de Nederlandse Veiligheidsbranche](#)

Internationaal

De Nederlandse politie werkt samen met andere politiediensten via multilaterale organisaties (zoals Europol en Interpol) en op bilateraal niveau. De keuze met welke landen intensievere samenwerking wordt aangegaan wordt mede gebaseerd op operationele belangen, (regionale) strategieën en op basis van analyses van criminaliteitsfenomenen. Een van de manieren om de samenwerking te versterken is het ondertekenen van een Memorandum of Understanding (MoU). Op 22 juli jl. is een MoU ondertekend tussen de Indonesische en Nederlandse politie over het bestrijden van transnationale criminaliteit waarmee beoogd wordt om onder meer de afhandeling van rechtshulpverzoeken te verbeteren. Daarmee is de samenwerking met Indonesië verder vormgegeven en versterkt. Ook hebben de Filipijnse en Nederlandse politie een MoU afgesloten die gaat over de aanpak van transnationale misdaden tegen kinderen zoals kinderprostitutie en kinderporno. Daarnaast is op 24 september jl. een MoU ondertekend tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken van Ecuador en het ministerie van Justitie en Veiligheid, in het kader van samenwerking bij de aanpak van grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit. Met deze MoU wordt de intentie onderstreept om onder andere de informatie-uitwisseling tussen beide landen te optimaliseren.

Afgelopen periode heeft de politie in nauwe samenwerking met het ministerie van Justitie en Veiligheid haar politiebelaan gebracht op wet- en regelgeving en beleidsontwikkelingen in het multilaterale domein zoals de Europese Unie, de Verenigde Naties, INTERPOL en Europol.

Een belangrijk instrument dat de politie op het terrein van internationale politiesamenwerking tot haar beschikking heeft, bestaat uit plaatsingen van politiefunctionarissen bij multilaterale organisaties en het in stand houden van een netwerk van internationaal geplaatste Nederlandse liaisonofficieren. Deze liaisonofficieren spelen een belangrijke rol in de informatievoorziening en relatiebeheer in het buitenland. In bijlage 3 treft u het (gecombineerde) internationale plaatsingsoverzicht van liaisonofficieren van de Nederlandse politie, de Koninklijke Marechaussee en de Geïntegreerde Belgische politie aan.